

Ημερίδα: Τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών στη Λογοτεχνία
Εργαστήριο: Παραδοσιακή – Μοντέρνα Ποίηση
Υπεύθυνη: Ειρήνη Γαμβρού

Α΄ Φάση: πριν από την ανάγνωση

Ακούμε δύο απαγγελίες: α) Παλαμάς, Τάφος (Ασάλευτη Ζωή)
β) Σεφέρης

Προϊδεάζουμε τα παιδιά για διαφορές ακόμα και στον τρόπο της απαγγελίας.

Δίνουμε διαφορές: Στοιχεία **Μορφικά** και στοιχεία **Περιεχομένου**

Παραδοσιακή	Μοντέρνα
Έμμετρος στίχος Ομοιοκαταληξία Λυρισμός Ποιητικό λεξιλόγιο Τίτλος δηλωτικός του νοήματος (του ποιήματος) Έλλογη νοηματική αλληλουχία Ισοσυλλαβία Σαφές περιεχόμενο Έλλογη (σαφής) μεταφορά Στίξη Διαχείριση του μύθου	Άμετρος, ελεύθερος στίχος Δραματικότητα Καθημερινή γλώσσα Τίτλος που αφίσταται του νοήματος Άλογο στοιχείο, διανοητική σκοτεινότητα Διάσπαση της συντακτικής δομής Περιεχόμενο δίνεται υπαινικτικά Άλογη μεταφορά, άλογο στοιχείο Διαφορετική διαχείριση του μύθου

Σημειώσεις

Με τον όρο Λυρισμός εννοούμε τα συναισθήματα, ενώ με τη Δραματικότητα εννοούμε τη σύγκρουση, την ενέργεια.

Στην έλλογη μεταφορά ο αναγνώστης αναγνωρίζει και τα δύο μέρη της μεταφοράς, ενώ στην άλογη όχι. Πρδγ άλογης: *Ποίησις = έκφρασις στίλβοντος ποδηλάτου*

Διαχείριση του μύθου: Στην παραδοσιακή ποίηση ο μύθος καλύπτει όλο το ποίημα και καταλήγει σε δίδαγμα ≠ Στη μοντέρνα ποίηση ο μύθος δεν καλύπτει όλο το ποίημα. Π.χ. Καβάφης – Σεφέρης: σκορπούν στοιχεία του μύθου στην ποίησή τους, για να δημιουργήσουν την αντικειμενική συστοιχία, όπου μπλέκεται α) το ιστορικό συγκείμενο του ποιητή με β) το ιστορικό σύμπαν στο οποίο αναφέρεται το ποίημα και γ) το σύμπαν της ανάγνωσης (του αναγνώστη)

Στη μοντέρνα ποίηση συχνά το περιεχόμενο αισθητοποιείται μέσω της μορφής. βλ. Λετρισμός = σχηματικά ποιήματα (τύπου Απολλιναίρ)

Τονίζουμε ότι η μετάβαση από την Παραδοσιακή στη Μοντέρνα είναι ένα συνεχές, ένα φάσμα. Έτσι υπάρχουν ποιήματα και ποιητές που συνδυάζουν στοιχεία (π.χ. Καβάφης, Καρυωτάκης ως πρόδρομοι του μοντερνισμού)

Β΄ Φάση: Επιλογή κειμένων από κάθε ομάδα

Ζητήθηκε από την κάθε ομάδα να βρει δύο κείμενα της Παραδοσιακής και δύο της Μοντέρνας. Για το καθένα έπρεπε να βρει τέσσερα στοιχεία (από τον πίνακα) που να επιβεβαιώνουν την κατάταξη.

Η ομάδα μας επέλεξε:

Παραδοσιακά:

α) Λορέντζος Μαβίλης, *Η Αθήνη*

Έμμετρος στίχος, παρνασσιακό σονέτο

Ομοιοκαταληξία σταυρωτή

Τίτλος δηλωτικός του νοήματος

Έλλογη μεταφορά: *πίκρια της ζωής*

β) Βιτσέντζος Κορνάρος, *Ερωτόκριτος*

Λυρισμός

Διαχείριση του μύθου: καλύπτει όλο το ποίημα

Μέτρο, ομοιοκαταληξία

Στίξη

Μοντέρνα:

α) Μίλτος Σαχτούρης, *Ο ελεγκτής*

Τίτλος μη δηλωτικός του νοήματος

Ελεύθερος στίχος

Διάσπαση συντακτικής δομής

Άλογη μεταφορά: *ένας μπαζές γεμάτος αίμα / ο ουρανός*

β) Κική Δημουλά, *Σκόννη*

Καθημερινή γλώσσα

Άμετρος στίχος

Άλογη μεταφορά

Διανοητική σκοτεινότητα και δραματικότητα

Γ΄ Φάση: Διαθεματικά

Διευρύνω στην τέχνη γενικότερα: να βρουν οι μαθητές παραδείγματα παράδοσης ≠ μοντερνισμού και από άλλες τέχνες π.χ. ζωγραφική: Picasso, *Guernica* ≠ Delacroix, *Η σφαγή της Χίου* (;) για το θέμα του πολέμου

Κάποιες ιστοσελίδες που προτείνονται:

α) eastgate.com πάω στο Tinderbox: για hypertexte

β) victory garden και Patchwork girl

γ) Πλανήτης Πρέσπα: ελληνικό εργοδικό της Νικολαΐδου

δ) Storybird.com: οπτικοποίηση ιστοριών (για μικρότερες ηλικίες)

ψηφιοποιημένες σημειώσεις για τον Σύνδεσμο Φιλολόγων ν. Δράμας
Έλσα Σκλαβάκη